

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/175
KARAR NO : 2021/276
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 2009/02 döneminde muhtasar beyanname ile bildirilen ücretin defter kayıtlarına i lenmedi inden bahisle , aylık prim hizmet belgesinin düzenlenerek Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlü üne verilmesi gerekti ine ilikin i lemin iptali istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.K.E.Mak.San.Tic.A. .
Vekili : Av. Ö.Ç.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu
Vekili : Av. Yıldız EK O LU

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili irket hakkında düzenlenen 30/08/2013 tarih ve 47 sayılı ara tırma raporu yazısı uyarınca 2009/02 ayda muhtasar beyanname ile bildirilen, 45.858,42 TL ücretin defter kayıtlarına i lenmedi inden bahisle 2009/02 ay için günsüz aylık prim hizmet belgesinin düzenlenerek, Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlü üne verilmesi gerekti ine ilikin 13/12/2013 tarih ve 1096594,006 sayılı i lemin iptali istemiyle, idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

2. **Ankara 16. dare Mahkemesinin 18/04/2014 tarihli ve E.2014/677, K.2014/460 sayılı dosyasında**, anılan i lemin para cezasına ilikin olmayıp 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 86/2. maddesi uyarınca tesis edildi i, bu nedenle aynı Kanun'un 101. maddesi uyarınca uyu mazlı ın i mahkemelerinde görülüp çözümlenmesi gerekti i sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar verilmi , bu karar davacı vekilince davanın 86/2. Maddesi kapsamında olmadı ı; irket ortakları için ödenen huzur hakkı bedeli olan 45.858.42 TL ile ilgili oldu u; oysa ödemenin ticari deftere kaydı ve ödeme ile ilgili maliyeye muhtasar beyanname verildi i; SGK'ya bu ödemenin bildirilmedi i ve priminin ödenmedi inden bahisle tesis edilen i lem ve bu i leme yapılan itirazın reddinden kaynaklandı ı ileri sürülerek temyiz edilmi tir.

3. Danı tay Onbe inci Dairesinin 16/11/2015 tarihli ve E.2015/4713, K.2015/7594 sayılı dosyasında, temyiz isteminin reddine, Mahkeme kararının onanmasına karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

4. Davacı vekili aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

5. Ankara 13. Mahkemesinin 10/04/2018 tarihli ve E.2016/149, K.2018/177 sayılı dosyasında, davacı tarafça ibraz edilen 2019/2 ay muhtasar beyannamesine ili kin olarak ve ücret bordrosunda isimleri belirtilen ancak adına 1096594 sicil numaralı i yerinde SGK ye hizmet bildirimini yapılamayan ki ilere ait listelerin sunuldu u, davacı i veren tarafından ibraz edilen 2009/2 ay muhtasar beyannamesine ili kin dökümde yer alan 4.585,42 TL lik kıdem tazminatı açıklamasına ili kin ödeme dı ında di er ödemelere ili kin belge ibraz edildi i, toplanan deliller do rultusunda dosyada bilirki i incelemesi yaptırıldı ı, 2009 yılının ikinci ayı ile ilgili olarak muhtasar beyannameye ili kin dökümde yer alan 4.585,42 TL kıdem tazminatı açıklaması ile yapılan ödemeye ili kin inceleme yapılabilmesi için 4.585,42 TL lik ödemeye ili kin belgelerin davacı tarafından dosyaya kazandırılması gerekti inin belirtildi i ve bu nedenle eksik belgeler ikmal edilmi olup sonradan tamamlanan belgeler do rultusunda, bilirki i tarafından 04/02/2018 tarihinde düzenlenen raporda gerekli de erlendirmeler yapılarak kıdem tazminatı ödemesine ili kin belge de incelenerek yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin yevmiye defterinden i lendi ine dair ilgili yevmiye defteri sayfaları ibraz edildi inden, ibraz edilen mebla ların uyumlu oldu unun belirtildi ini, bu durumda davalı kurum tarafından davacı irket ile ilgili olarak 45.858,42 TL için günsüz ve isimsiz aylık prim ve hizmet belgesi istenmesine dair kurum i leminin yerinde olmadı mın belirtildi i; bu durumda kurumun davacı irket ile ilgili yapmı oldu u i lemin iptaline karar verilmesi gerekli görülerek 04/02/2018 tarihli bilirki i raporunun hükme esas alındı ı gerekçesiyle, davanın kabulüne, davalı kurumun davacı irket ile yaptı ı i lemin iptaline karar verilmi , bu karara kar ı davalı vekilince istinaf isteminde bulunulmu tur.

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 25/12/2018 tarihli ve E.2018/1401, K.2018/2462 sayılı dosyasında, somut olayda, re'sen prim tahakkukuna ili kin bir i lem yapılmadı ı; davacıya bildirim yapılan 13/12/2013 tarihli belgenin dayana ı 30/08/2013 tarihli raporda sadece idari para cezasından bahsedildi i ve bu yönde i lem yapıldı ı; idari para cezasını düzenleyen 102. madde de 86. maddeye uyulmamasının müeyyidesinin düzenlendi i; aksinin dü ünülmesi halinde 102. maddenin uygulama alanı bulamayaca ı dolayısıyla idari yargıda görülmesi gereken davada, yargı yolunun caiz olmadı ı gözetilmeksizin karar verilmesinin isabetsiz oldu u gerekçesiyle, istinaf ba vurusunun kabulüne, Mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar verilmi tir.

7. **Ankara 13. Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2019/12, K.2019/53 sayılı dosyasında,** Bölge Adliye Mahkemesince verilmi olan karar uyarınca davanın idari yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle yargı yolunun caiz olması gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

8. Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmi olan görevsizlik kararları nedeniyle olu tu unu ileri sürdü ü olumsuz görev uyu mazlı mın giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

III. LG L HUKUK

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim oranları ve Devlet Katkısı" başlıklı 81. Maddesinin 1 bendi şöyledir:

(Ek: 15/5/2008-5763/24 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beyanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karı olarak işveren hissesine ait primlerin Hazinece karı ilanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini ise Maliye Bakanlığına bildirmeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karı ilanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler ile 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile değiştirilen taksitlendirme ve yapılandırma Kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaları devam ettiren süre boyunca bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu bent hükümleri; vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları ile okul-aile birliklerince çalıştırılanlar hariç olmak üzere 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet Hıfız ve Hüsnü Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu Hıfız ve Hüsnü Kanununa ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karı ilan edilen prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır. (Mülga yedinci cümle:21/5/2013-6486/5 md.) (Mülga sekizinci cümle: 17/1/2019-7161/41 md.) (Ek cümle: 31/7/2008-5797/2 md.) (Mülga son cümle:21/5/2013-6486/5 md.)

10. "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin eksik, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönem, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yıldaki takip eden yıl başından başlamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek zorundadır.

İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici işvereni işverene ilişkin birinci fıkrada belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait işyerinden Kuruma verilmesinden, işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.

(Değişik dördüncü fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Aynı şekilde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün

nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin ekli, içeri i, ekleri, ilgili oldu u dönemi, saklanması ve di er hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(De i ik be inci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalı tı nı gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine ra men ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürele ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata ra men bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur...

..Aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi i veren tarafından verilmeyen veya çalı tıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalı tıklarını hizmetlerinin geçti i yılın sonundan ba layarak be yıl içerisinde i mahkemesine ba vurarak, alacakları ilâm ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır..."

11. Aynı Kanun'un Geçici 28. maddesi öyledir:

" (Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Geçici 11 inci maddenin altıncı fıkrasında öngörülen yükümlülükler ile 2008 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ili kin olmak üzere 4 üncü maddenin birinci fıkrasının © bendi kapsamındaki sigortalılara ili kin asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerine ili kin yükümlülüklerin yasal süresi içinde yerine getirilmemi olması halinde, bu maddede sayılan yükümlülüklerle sınırlı olarak 102 nci maddede öngörülen idari para cezaları yerine, i yeri bildirgesi ile belgenin asıl veya ek olma durumuna göre belgede kayıtlı sigortalı ba na uygulanabilecek oran da dikkate alınarak her bir aya ait aylık prim ve hizmet belgesi için ayrı ayrı olmak üzere asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu madde kapsamına giren fiiller için bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce uygulanmı idari para cezalarına ili kin tahsil edilen tutarlar iade ve mahsup edilmez."

12. Aynı Kanun'un "Uyu mazlıkların çözüm yeri" ba lıklı 101. maddesi öyledir:

"Bu Kanunda aksine hükmü bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar i mahkemelerinde görülür."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemle uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anlaşı ldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup

BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, davacı irket hakkında, i yerinde 2009/02 dönemi için günsüz Aylık Prim Hizmet Belgesinin düzenlenerek, Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlü üne verilmesi gerekti ine ili kin 13/12/2013 tarih ve 1096594,006 sayılı i lemin iptali istemiyle açılmış tır.

16. Dava dosyasının incelenmesinden, davacı irketin makine imalatı i i ile i tugal etti i, davalı idare denetmen memurlu unca 30/08/2013 tarih ve 47 sayılı ara tırma raporu yazısı gere i, i yerinde 2009/02 ayda muhtasarca bildirilen 45.858,42 TL ücretin defter kayıtlarına i lenmedi i ve davalı kuruma bildirilmedi i için Aylık Prim Hizmet Belgesi düzenlenerek davalı idareye verilmesi gerekti i; sözkonusu belgelerin 5510 sayılı Kanun gere ince yazının alındı ı tarihten itibaren bir ay içinde verilmesi gerekti i; aksi takdirde re'sen düzenlenece i yolunda tesis edilmi olan 13/12/2013 tarihli, 1096594,006 sayılı i lemin iptali istemiyle davaların açıldı ı anlaşılmı tır.

17. Olayda, 5510 sayılı Kanun'un 86. ve 101. maddeleri uyarınca tesis edilmi olan i lemin söz konusu oldu u; bu ba lamda, i bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyu mazlı a bakmakla adli yargı yerinin görevli oldu u açıktır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 13. Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2019/12, K.2019/53 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 13. Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2019/12, K.2019/53 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN